

## СЕКЦІЯ V. ПРАВО ТА МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

### ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ У СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Кучеренко Діана В'ячеславівна**

курсантка ДР-143 ННІПФПНП

*Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Україна*

**Тінін Дмитро Геннадійович**

ORCID ID: 0000-0002-8593-1706

старший викладач кафедри ТСП, майор поліції

*Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Україна*

**Тимофєєв Володимир Павлович**

ORCID ID: 0000-0002-6805-8933

старший викладач кафедри ТСП

*Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Україна*

Професійна спрямованість передбачає розуміння і внутрішнє сприйняття цілей і завдань професійної діяльності. Зміни, котрі відбуваються у змісті професійної спрямованості, знаходять своє відображення в тому, що зміцнюють мотиви, котрі пов'язані з професійною діяльністю, викликають покликання до прагнення у добросовісному виконанні власних службових обов'язків, бажанні показати себе в якості кваліфікованого фахівця та досягати успіхів в роботі, посиленні почуття відповідальності [1].

Питання гендерної рівності у сучасному житті являється актуальним на даний момент. Жінки протягом тривалого часу борються за свої права та інтереси, прагнуть щоб їх досягнення цінувалися так само, як і чоловічі, а також не знецінювалися труд і старання. Для досягнення справедливості між чоловіками і жінками знадобилося багато часу, але навіть сьогодні не можна сказати, що мета остаточно досягнута.

Беручи до уваги сучасні тенденції в країні жінки дедалі частіше стають мотиваторами та рушійною силою суспільства. Так, вони більш впевнені у своїх силах та готові брати на себе відповідальність, вирішувати нагальні питання. Потенціал жінок величезний і полягає у їхньому внеску не лише в соціальний та економічний прогрес, але й у сектор безпеки й оборони. Важливість залучення жінок до роботи у зазначеній сфері має сприяти впровадженню гендерної політики та покращенню ситуації з гендерної рівності. У цьому контексті слід зазначити, що формування гендерної політики у сфері безпеки й оборони зумовлене необхідністю відповідати на виклики сучасного суспільства [2, с. 105].

Для підвищення поваги до себе зі сторони суспільства, треба вміти швидко та ефективно реагувати на потреби цивільних осіб, вміло здійснювати свої завдання. На нашу думку, одним із важливих елементів є доступність професії поліцейського як для чоловіків, так і для жінок, їх рівність у посадах, функціях і правах. Це забезпечить

високий рівень довіри серед населення та більшу ефективність під час виконання своїх повноважень. Наприклад, згідно зі статтею 34 Закону України «Про Національну поліцію», поверхневу перевірку повинен проводити поліцейський відповідної статі. Зустрічається багато випадків, коли правопорушником є жінка, тому роль жінок-правоохоронців досить велика. Також можна помітити, що іноді жінки діють краще під час комунікації із підозрюваними особами та правопорушниками і здатні психологічно мінімізувати застосування будь-якого виду насилля чи сили.

Запровадження й розвиток гендерної рівності у збройних силах має два напрями розвитку. Перший, жінки пристосовуються до вже існуючих норм та порядків, які є «маскуліnnими» за своїм характером. Другий, жінки своєю присутністю змінять характер та організацію збройних сил, роблячи її гендерно нейтральною. Найоптимальнішим є другий напрям. Жінки не гірше за чоловіків виконують свої обов'язки та сприяють зміцненню дисциплінарних та етичних норм спілкування на військовій службі. Змішані підрозділи, за твердженням фахівців з гендерної проблематики, є більш схильними до емпатії й врахування національних, культурних, релігійних тощо особливостей країн, де проводяться військові операції [3, с. 27-28].

На сьогодні сектор безпеки України не став винятком та зазнає масштабних змін із врахуванням запровадження елементів боротьби з проявами гендерної нерівності, дискримінації та насильства. Тому досить вагомим кроком для втілення гендерної рівності в секторі безпеки України стала імплементація норм гендерної рівності в силові структури, яке зумовлено одним із важливих напрямів співпраці нашої держави з міжнародними партнерами. Наприклад, за останні 7–8 років кількість жінок в ЗСУ збільшилась вдвічі. Найбільш помітні зміни відбулися щодо відкриття посад для жінок-військовослужбовців – рядового, старшинського, сержантського, а також офіцерського складу. Дівчата та жінки навчаються за спеціальностями військової професії, обіймають усе більше посад, які зовсім нещодавно були тільки чоловічими. Водночас не тільки збільшення кількості жінок в цій сфері зумовлює гендерну рівність, але й створення відповідних умов для забезпечення рівності. Наприклад, створення умов праці для жінок, забезпечення відповідними санітарними умовами та засобами гігієни (окремі санвузли, в приміщенні, а не на дворі тощо), можливості та вже непоодинокі випадки перебування чоловіків у декретній відпустці, рівнозначного грошового забезпечення з урахуванням займаної посади, робочого дня тощо [4, с. 395-396].

Одним із ключових напрямів і можливостей інтеграції гендерної складової в сектор безпеки та оборони є розвиток наукових досліджень з гендерних питань, а також політики національної безпеки. Також важливо проводити культурно-виховну та просвітницьку роботу з населенням і правоохоронцями для формування гендерної культури та розвитку гуманітарної діяльності. Іншими важливими аспектами є розроблення та впровадження механізмів юридичної відповідальності за випадки дискримінації за ознакою статі, використання позитивних дій для подолання гендерного дисбалансу в управлінні правоохоронцями, а також удосконалення рівня знань законодавства для забезпечення рівних прав жінок та чоловіків щодо участі в державному управлінні в галузі воєнної безпеки та поєднанні професійних та сімейних обов'язків під час проходження професійної підготовки.

В сучасних умовах імплементації гендерного компоненту до галузей життя українського суспільства потрібно також віднести й інформаційну боротьбу, тобто розповсюдження відповідної інформації на просторах Інтернет-ресурсів. До цього також потрібно віднести й інформаційну війну, адже процес комп'ютеризації є величезним полем інформаційної війни. Під час дії військового стану в Україні люди

на психологічному рівні починають шукати інформацію, для цього вони використовують надзвичайно багато різних ресурсів. Так ще з початку війни величезну популярність здобули такі програми, як «Телеграм» та «Фейсбук». Так вони стали центром інформаційної війни [5, 200].

Приходимо до висновку, що на території України відбуваються процеси практичної реалізації аспектів забезпечення гендерної рівності в секторі безпеки та оборони. Для приведення цієї мети в дійсність потрібно зробити один із головних кроків - спробувати змінити свідомість населення та змінити відношення до цього, адже в деякій мірі це заважає залученню жінок до роботи у секторі безпеки і оборони. Сталість міркування про аспект маскулінності в секторі безпеки та оборони потрібно віднести до пережитків радянської системи та відходити від неї, якщо ми прагнемо до розвитку українського суспільства.

### **Список використаних джерел:**

1. Тінін, Д. (2022). ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ СИЛ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ. Collection of Scientific Papers «ΛΟΓΟΣ», (July 8, 2022; Paris, France), 101–103. <https://doi.org/10.36074/logos-08.07.2022.027>.
2. Дрозд О. Гендерна рівність у сфері безпеки й оборони: міжнародний досвід. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 10. С. 105-110.
3. Світлана Ганаба Жінки у збройних силах України: можливості інтеграції. Правові гарантії гендерної рівності в секторі безпеки і оборони України: збірник тез доповідей учасників круглого столу (17 червня 2021 року) / упор. І. М. Євхутіч. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 168 с.
4. Тінін Д., Тимофєєв В. Психологічні аспекти гендерної політики в секторі безпеки України: співвідношення маскулінності та фемінізму. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: Науковий журнал. 2022. № 1 (116). 412 с. С. 393-398. ISSN: 2078-3566. URL: <http://dx.doi.org/10.31733/2078-3566-2022-1-393-398>.
5. ДЖАФАРОВ, Р. Ф. БОРОТЬБА З ІНФОРМАЦІЙНОЮ ВІЙНОЮ В ПЕРІОД ВОЄННОГО ЧАСУ. Друкується згідно з рішенням оргкомітету за дорученням Харківського національного університету внутрішніх справ від 30.07.2022 № 34, 200. С. 200-202. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/5bce4379-3731-4cac-89a3-a885625b0fd9/content#page=200>.